

Deloitte Accountants B.V.
Meander 551
6825 MD Arnhem
Postbus 30265
6803 AG Arnhem
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9777
www.deloitte.nl

Werkvoorzieningschap Tominggroep

Concept-rapport van
bevindingen
accountantscontrole 2015

Deloitte Accountants B.V.
Meander 551
6825 MD Arnhem
Postbus 30265
6803 AG Arnhem
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9777
www.deloitte.nl

Aan het algemeen en dagelijks bestuur
van de gemeenschappelijke regeling
Werkvoorzieningschap Tomingroep
Postbus 194
1200 AD HILVERSUM

Datum
28 april 2016

Behandeld door
drs. M. Knip RA

Ons kenmerk
3100296671/concept

Onderwerp
Concept-accountantsverslag 2015

Uw kenmerk
-

Geachte leden van het bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag 2015 naar aanleiding van de controle van de jaarrekening 2015. Daarin zijn onze belangrijkste controlebevindingen samengevat.

Wij hebben de jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Tomingroep (hierna: GR Tomingroep), opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur c.q. de directie, gecontroleerd. Bij deze jaarrekening zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken.

Indien dit rapport nog vragen overlaat, zijn wij graag bereid dit rapport nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. M. Knip RA

Inhoudsopgave

1. Opdracht tot controle jaarrekening 2015	3
1.1 De opdracht die u ons hebt verstrekt	3
1.2 Verloop van onze controle	3
2. De jaarstukken voldoen aan de vigerende voorschriften	4
2.1 Een goedkeurende controleverklaring voor 2015	4
2.2 Informatiewaarde jaarverslag (incl. paragrafen)	4
2.3 Naleving Wet Normering Topinkomens (WNT)	5
3. Samenvatting interne beheersing	6
4. Resultaatontwikkeling en analyse resultaat 2015	7
4.1 Resultaat 2015	7
4.2 Resultaatontwikkeling ten opzichte van begroting en 2014	Error! Bookmark not defined.
5. Toekomstige financiële positie	8
5.1 Reserve: weerstandscapaciteit is voldoende	8
6. Ter afsluiting	9
Bijlage 1: Verplichte onderwerpen van onze rapportage	10
Bijlage 2: Overzicht controleverschillen	12

1. Opdracht tot controle jaarrekening 2015

1.1 De opdracht die u ons hebt verstrekt

Wij hebben van u de opdracht gekregen om de jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling Tomingroep te controleren. De accenten en reikwijdte van de accountantscontrole zijn door u vastgelegd in de controleverordening.

De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening 2015 van uw gemeenschappelijke regeling. In dit rapport geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van onze controle. De accenten en reikwijdte van de accountantscontrole zijn door ons vastgelegd in de opdrachtbevestiging d.d. 3 november 2015.

“De accenten en reikwijdte van onze controle zijn vastgelegd in onze opdrachtbevestiging.”

De belangrijkste bevindingen vanuit onze controle en de daaraan gekoppelde adviezen hebben wij in dit rapport opgenomen.

De, vanuit onze beroepsorganisatie, verplichte rapportageonderdelen hebben wij opgenomen in bijlage 1 van dit rapport. In dat kader melden wij dat onze onafhankelijkheid ten opzichte van uw gemeenschappelijke regeling voldoende is geborgd.

1.2 Verloop van onze controle

Wij zijn medio maart 2016 gestart met de controle van de jaarrekening 2015. Bij aanvang van de balanscontrole was de kwaliteit van de ter controle aangeboden conceptjaarrekening voldoende om onze controle te starten en af te ronden.

“De dossiervorming was voldoende en medewerking ten tijde van de controle was constructief.”

De dossiervorming was voldoende en tevens hebben wij volledige medewerking van uw medewerkers gehad bij het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden.

2. De jaarstukken voldoen aan de vigerende voorschriften

2.1 Een goedkeurende controleverklaring voor 2015

Bij de door het dagelijks bestuur c.q. de directie opgestelde jaarrekening 2015 zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor de getrouwheid en de rechtmatigheid. Onze controleverklaring zullen wij u separaat doen toekomen. Volledigheidshalve merken wij op dat indien tot de vergadering van het algemeen bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de vergadering van het algemeen bestuur moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze toestemming voor het opnemen van onze controleverklaring in de jaarstukken 2015.

“Er is geen sprake van ongecorrigeerde fouten en onzekerheden die de door u gestelde toleranties overschrijden.”

De door u vastgestelde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 343.326 (1% van de totale lasten) en voor onzekerheden € 1.089.780 (3% van de totale lasten).

Door u is eveneens vastgesteld dat de rapporteringstolerantie € 50.000 bedraagt. In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de jaarrekening 2015. Een overzicht van alle gecorrigeerde en geconstateerde niet-gecorrigeerde controleverschillen hebben wij in bijlage 2 opgenomen.

2.2 Informatiewaarde jaarverslag (incl. paragrafen)

De jaarstukken 2015 bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening.

De jaarverslaggeving voldoet aan de vereisten van het BBV. In het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? Het directieverslag vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening.

Primair object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting). De inhoud van het jaarverslag hebben wij “marginaal getoetst”. Deze toetsing blijft beperkt tot het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag en de jaarrekening. De accountantscontrole omvat daarom geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in het jaarverslag.

“De jaarrekening voldoet aan vereisten van het BBV. Jaarverslag en jaarrekening zijn niet tegenstrijdig.”

“De informatiewaarde van het jaarverslag (incl. de paragrafen) is van een toereikend en kwalitatief goed niveau.”

In het BBV zijn voorschriften opgenomen ten aanzien van de inhoud van het jaarverslag (voornamelijk) de verplicht voorgeschreven paragrafen. Uit onze toetsing van het jaarverslag concluderen wij dat de informatiewaarde van zowel het directieverslag als de verplichte paragrafen van een toereikend en kwalitatief goed niveau is.

2.3 Naleving Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is van toepassing voor GR Tomingroep. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechte in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen. Voor gemeenschappelijke regelingen geldt dat de directeur alsook de leden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur als topfunctionaris worden aangemerkt.

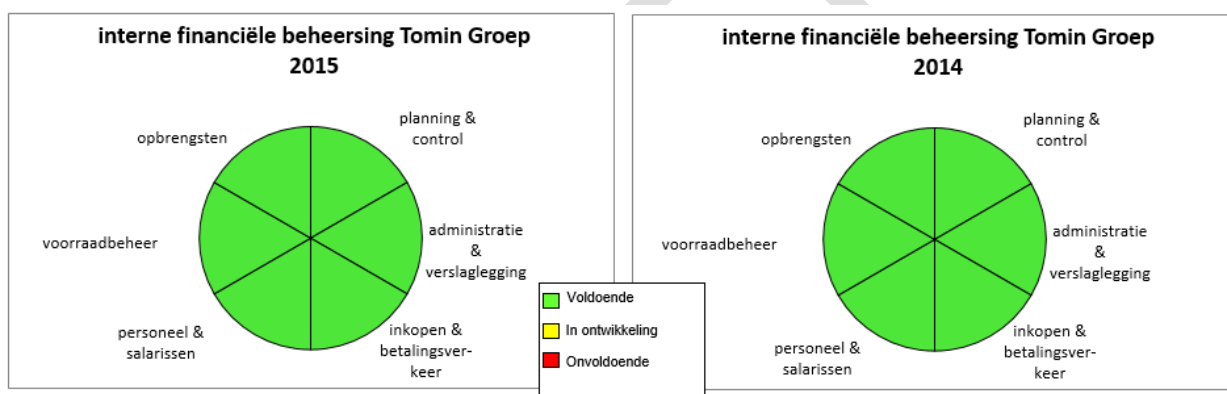
De algemene maximale bezoldiging voor een topfunctionaris bedraagt voor 2015 maximaal niet meer bedragen dan € 178.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling. Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is Deloitte als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2015 van GR Tomingroep niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2015 van GR Tomingroep voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

3. Samenvatting interne beheersing

Wij hebben tijdens de uitgevoerde interim controle de procesrisico's onderzocht, waarbij wij ons primair hebben gericht op de opzet en het bestaan van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekeningen opgenomen gegevens. Wij constateren daarbij dat Tomin Groep in 2015 verdere stappen heeft gezet op het gebied van interne (financiële) beheersing. Directie en management onderschrijven het belang en de noodzaak van een toereikende interne beheersing. Er is en blijft sprake van voldoende zelfreflectie en kritisch vermogen betreffende een verdere versterking van de kwaliteit van de interne beheersing.

In onderstaand taartdiagram geven wij een samenvattend overzicht van de uitkomsten van onze controle. Per controleobject wordt door een kleurscore een indicatie gegeven van de effectiviteit van de onderzochte beheersmaatregelen.

Samenvattend stellen wij vast dat de administratieve organisatie en interne controle (AO/IB) in het kader van onze jaarrekeningcontrole in opzet en bestaan van een toereikend niveau is om te komen tot een betrouwbare financiële jaarverslaggeving. Vanuit onze werkzaamheden gedurende de interim-controle hebben wij geen bevindingen geconstateerd die leiden tot een afwijking van materieel belang als gevolg van fouten en/of fraude.

4. Resultaatontwikkeling en analyse resultaat 2015

4.1 Resultaat 2015

In 2015 is een resultaat gerealiseerd van voordelig € 382.000 (2014: nihil, na garantietoekenning van € 2,5 miljoen door de B.V.).

In het jaarverslag (bericht van het bestuur) is op een toereikende wijze uiteengezet wat de afwijkingen van het resultaat 2015 zijn ten opzichte van 2014 en daarmee ook ten opzichte van de vastgestelde begroting voor 2015.

Het nog te bestemmen gerealiseerde resultaat 2015 van € 382.000 is conform het Bbv afzonderlijk gepresenteerd in de balans als nog te bestemmen resultaat.

5. Toekomstige financiële positie

5.1 Reserve: weerstandscapaciteit is voldoende

Het vrije besteedbaar vermogen (na verwerking resultaatbestemmingsvoorstel), te weten de algemene reserve, bedraagt per 31 december 2015 € 1,9 miljoen. Dat betekent dat de solvabiliteit (verhouding tussen vrij besteedbaar vermogen en totale vermogen) in 2015 is gestegen, te weten van 7,9% in 2014 naar 13,7% in 2015.

GR Tomingroep heeft in 2015 maatregelen getroffen om de wijzigingen als gevolg van de Participatiewet het hoofd te bieden. Dit heeft ondermeer geresulteerd in een nieuwe doorbelastingssystematiek vanuit Tomingroep BV naar GR Tomingroep en in de ontwikkeling van nieuwe activiteiten op het gebied van re-integratie.

“De toekomstige financiële positie in termen van weerstandscapaciteit is voldoende”

6. Ter afsluiting

Wij vertrouwen erop u met de uitvoering van onze werkzaamheden, uitmondend in ons oordeel bij de jaarrekening en dit rapport, van dienst te zijn geweest. Indien gewenst zijn wij graag bereid tot het geven van een nadere toelichting. U kunt hiervoor contact opnemen met ondergetekende of de heer M.G. van de Visch MSc.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. M. Knip RA

Bijlage 1: Verplichte onderwerpen van onze rapportage

Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de beroepsorganisatie van accountants (NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid' (hierna ViO) en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebod.

Op basis van onze toetsing aan het 'normenkader' en waar nodig aanvullend getroffen maatregelen concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij uw gemeenschappelijke regeling in 2015 voldoende is gewaarborgd.

Frauderisico

Van de accountant wordt op grond van de regels van de beroepsorganisatie (NBA) een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening. Ter invulling van deze professioneel-kritische houding zal de accountant een inschatting moeten maken van de frauderisico's, zich een beeld moeten vormen van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen en moeten bezien of deze maatregelen effectief zijn.

Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, dan zal de accountant dit moeten communiceren met, afhankelijk van de aard van de fraude, de direct leidinggevende, de directie en, in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie) en wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, het algemeen bestuur.

Als onderdeel van onze controle hebben wij, bij zowel ons pre-audit gesprek als de bespreking van de jaarstukken 2015, de directie verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude, in de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat de directie daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met het toezichthoudend orgaan (i.c. de het algemeen bestuur).

Tijdens deze gesprekken heeft de directie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's en voorbeelden gegeven van de manier waarop zij deze beheerst. Het maken en/of periodiek actualiseren van gerichte frauderisicoanalyses vormt inmiddels een zichtbaar onderdeel van de interne beheersingsomgeving en uit de administratie (notulen, beleidsdocumenten, etc.) zijn vastleggingen waar te nemen, waaruit blijkt dat het onderwerp "frauderisico" op uw agenda staat. Wij adviseren u deze frauderisicoanalyse tenminste jaarlijks af te stemmen met het bestuur.

Om invulling te geven aan de eerdergenoemde verplichting hebben wij een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met het management van uw gemeenschappelijke regeling, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen daarbij. Van de directie hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd.

Daarnaast hebben wij conform onze beroepsregels zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop waren gericht om het risico van het “omzeilen” van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Tevens hebben wij specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen, controles van schattingen en zijn wij alert geweest op significante en ongebruikelijke transacties.

Geen aanwijzingen dat er sprake is geweest van materiële fraude

Hoewel wij, zoals hiervoor beschreven, een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2015 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Betrouwbaarheid en continuïteit geautomatiseerde gegevensverwerking

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk. Bij onze controle zijn geen zodanige zaken betreffende de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking gebleken, waarvan wij aan u zouden moeten rapporteren.

Bijlage 2: Overzicht controleverschillen

Evaluatie van fouten en onzekerheden

Hieronder geven wij de belangrijkste getrouwheids- en rechtmatigheidsbevindingen weer.

- *Getrouwheidsfouten:* tijdens de controle van de jaarrekening hebben wij geen onjuistheden in de verantwoording over het jaar 2015 geconstateerd die voor rapportering in aanmerking komen.
- *Externe rechtmatigheidsfouten:* bij de in- en externe controle zijn geen nadere bijzonderheden geconstateerd die voor rapportering in aanmerking komen.
- *Interne rechtmatigheidsfouten:* bij onze controlewerkzaamheden zijn geen afwijkingen van de interne regelgeving geconstateerd die tot een financiële onrechtmatigheid leiden.
- *Begrotingsrechtmatigheid:* de werkelijke totale lasten over 2015 bedragen € 36,3 miljoen tegenover begroot € 35,3 miljoen. In totaal is dit een overschrijding van € 1 miljoen. Deze overschrijding wordt gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten (dividenduitkering). Er is derhalve in het kader van onze accountantscontrole geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Er zijn géén geconstateerde fouten en onzekerheden voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid en daardoor komen wij op grond van onze controle tot een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid en de financiële rechtmatigheid.